

Školní vzdělávací program **pro zájmové vzdělávání**

**Školní družina při Základní škole a Mateřské škole Stárkov,
Stárkov 167, 549 36**

Platnost: od 1. září 2018

Projednáno pedagogickou radou dne 28. 8. 2018

Schváleno školskou radou dne 17. 9. 2018

Mgr. Marie Seidlová
ředitelka školy

Základní škola a Mateřská škola Stárkov

Obsah

Charakteristika ŠD.....	3
Program výchovy a vzdělávání.....	3
Cíle a kompetence.....	3
Formy výchovy a vzdělávání.....	3
Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	4
ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	5
1. Místo, kde žijeme.....	5
2. Lidé kolem nás.....	6
3. Lidé a čas.....	7
4. Rozmanitost přírody.....	8
5. Člověk a jeho zdraví.....	9
Ekonomické, materiální a personální podmínky.....	10
Pravidla přijímání do ŠD a způsob ukončování docházky.....	10
Hygiena a bezpečnost v ŠD.....	10
Dokumentace.....	11
Zájmové útvary.....	11
Příloha – Vnitřní řád školní družiny.....	12

Charakteristika ŠD

Naši ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku ZŠ. Tvoří ji jedno oddělení, průměrná naplněnost je 25 – 28 dětí. O polední přestávce navštěvují družinu i žáci 2. stupně ZŠ, kteří dojíždějí a nechodí na oběd do školní jídelny.

Naše činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek dětí po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času.

Program výchovy a vzdělávání

- Vychází z ŠVP naší školy, a to z kapitoly „Člověk a jeho svět“. Je uspořádán do pěti tematických okruhů (Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví).
- Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus 5 let, určen dětem od 1. do 5. ročníku.
- Je tvořen dle polohy a podmínek školy.
- ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit.

Cíle a kompetence

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. 2 školského zákona.

Naše cíle jsou:

- Kompenzovat u dětí jednostrannou zátěž během školního vyučování.
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které umožní dětem dobře zvládnout současný i budoucí život.
- Správně motivovat děti nabízením zájmové činnosti, rozvíjet praktické dovednosti v různých činnostech, naučit děti vztahu k vlastnoručně vytvořenému výrobku.
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací (uvědomění si citu k vytvořené věci).
- Vést děti ke schopnosti podle potřeby podřizovat se a chápat při tom vzájemné vztahy nadřazenosti a podřazenosti v kolektivu.
- Rozvíjet u dětí kamarádství, vést je ke komunikaci, rozvíjet jejich schopnost respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých.
- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole a vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti.
- Využívat preventivního programu školy formou sociálních a komunikačních her (správné řešení konfliktních situací).
- Pěstovat základní pohybové dovednosti dětí a jejich schopnosti odpočinku, rekreace a zájmové činnosti.
- Pozorovat přírodu, vést děti k její ochraně, vysvětlovat neznámé a nepochopené pojmy.

Formy výchovy a vzdělávání

- pravidelná činnost – vychází z týdenní skladby zaměstnání
- příležitostné akce – nejsou zahrnuty do týdenní skladby zaměstnání (besídky, výlety), jedná se o akce hromadné, určené pro všechny děti ŠD, popř. rodiče

Základní škola a Mateřská škola Stárvov

- spontánní aktivity – průběžné činnosti – po obědě, při pobytu venku, ranní a koncové ŠD, řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují
- odpočinkové činnosti – jedná se o činnosti klidové, relaxační
- rekreační činnosti – kompenzují jednostrannou zátěž během škol. vyučování
- příprava na vyučování – vypracování domácích úkolů, didaktické hry, tematické vycházky, výukové programy na PC a další činnosti upevňující poznatky získané ve škole
- zájmová činnost – kroužky nabízené školou, aktivity v družině dle preferovaných zájmů jednotlivých žáků

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá formou individuální integrace. Těmto žákům bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. O zařazení žáků do individuální integrace rozhoduje ředitelka školy na základě doporučení PPP. Vychovatelka spolupracuje s výchovnou poradkyní a třídními učitelkami jednotlivých žáků.

Žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními je poskytována zvýšená péče v rámci přípravy na výuku, a to na základě pedagogického posouzení potřeb žáků nebo doporučení PPP.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami poskytujeme vzdělávání s využitím speciálních metod, postupů a forem, speciálních didaktických materiálů a pomůcek. Zaměřujeme se na jejich plnohodnotné začleňování do kolektivu a rozvíjíme u nich kompetence k smysluplnému využívání volného času.

Pro žáky mimořádně nadané jsou využívány speciální metody a nabízeny jim aktivity zohledňující jejich vzdělávací potřeby.

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Vycházky do okolí, orientace, poznávání ulic, památek, bezpečná nejkratší cesta do školy, pravidla chování na komunikacích v obci</p> <p>Četba pohádek, pověstí o Náchodsku a Broumovsku, společné vyprávění, malování pohádek a jejich volná dramaturgie</p> <p>Prohlubování znalosti místa (názvy ulic, místní památky), poznávat místní zvláštnosti, změny v okolí</p> <p>Péče a udržování čistoty okolí školy</p>	<p><u>Obec</u> - obecní úřad a důležitá místa v obci (obchody, pošta, zdravotní středisko, knihovna...) - modely domů, besedy na téma změny mého okolí, orientace v místě bydliště (turistická mapa)</p> <p><u>Škola</u> Nejkratší bezpečná cesta do školy, (dopravní značky, přechody...) Seznámení s prostředím školy (estetika prostředí – čistota a výzdoba prostor školy), seznámení se s řádem školní družiny</p> <p><u>Domov</u> Vyprávění o významu slova, vlastní zážitky, ilustrace, povídání o domově, můj dům - můj hrad, pomoc při úklidu – pomoc pro zpříjemnění prostředí</p>	<p>Tematické vycházky (např. obecní úřad, knihovna, zámek, kostel, Křížová cesta)</p> <p>Prohlídka prostor školy (např. ředitelna, sborovna, dílny)</p> <p>Den Země – sběr odpadků v okolí školy</p> <p>Dopravní soutěž</p>

Poznámky:

Četba pohádek v rámci odpočinkové činnosti – prosinec, leden, únor

Vycházky do okolí – září, duben, květen, červen

Prohlubování znalostí – celoročně

Péče a udržování čistoty okolí školy - celoročně

2. Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Osvojování a dodržování základů společenského chování (zdravení, úcta ke starším, stolování)</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení (učit se naslouchat, vycházet spolu bez násilí)</p> <p>Kolektivní, míčové, stolní a společenské hry, vytváření dobrých vztahů mezi kamarády, pomoc, empatie</p> <p>Dodržování řádu školní družiny a školní jídelny, moje práva a povinnosti</p> <p>Atletické závody</p>	<p><u>Rodina</u> Úcta k rodičům, starým lidem, sobě samým, výstavky a malování obrázků, fotografie (jak rostu, moje rodina), výrobky – dárky pro blízké</p> <p><u>Škola</u> Úcta ke každému povolání – pozorování různých zaměstnání lidí a poznávání jejich významu pro život v společnosti (pexesa, puzzle, námětové hry, kvízy, rozvíjení jemné motoriky....) Vztah k handicapovaným dětem – vyprávění, sociální hry a komunikační hry</p> <p><u>Prevence</u> Besedy, spontánní rozhovory (modelové situace - opatrnost při styku s neznámými lidmi, správné řešení konfliktních situací)</p>	<p>Cestování v dopravních prostředcích, hudební soutěž Zlatý slavík, vystoupení na besídkách, nácvik divadla - vystoupení</p> <p>Karneval, kulturních a společenských akcí v obci</p> <p>Výtvarná činnost – malování na chodníku, obrázky, dárečky, výtvarná soutěž - Moje maminka, výroba dárečků k zápisu</p>

Poznámky:

Základy společenského chování – leden, únor, březen

Vytváření kladného vztahu ke spolužákům – listopad, březen

Kolektivní, míčové, stolní a společenské hry během ranní družiny – celoročně

Dodržování řádů – celoročně

Atletické závody – červen

3. Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Dodržování denního režimu (návyky na pravidelnou činnost – četba pohádky, odpočinek na koberci, kreslení)</p> <p>Vycházky, využití volného času, úcta k času – přesuny a činnosti bez zbytečných prodlev, soutěže, sportovní hry</p> <p>Orientace v čase – minulost, přítomnost, budoucnost</p> <p>Pozorování ročních období, rozčlenění roku na čtvrtletí, měsíce, dny....</p>	<p><u>Hodiny</u> Soutěže - měření stopkami, výrobky, (kalendáře, papírové hodiny, kreslení obrázků) Vývoj lidského života – dětství, dospělost, stáří (výtvarné techniky, hry, modelové situace)</p> <p><u>Historie a pokrok</u> – besedy a výrobky na různá témata (např.: různé styly oblékání, bydlení dříve a nyní, technická zařízení – rádio, televize, počítač, mobil, kino, divadlo, dopravní prostředky...), hudebně pohybové hry, vývoj řemesel (kreslení, malování)</p> <p><u>Zvyky a tradice</u> – význam lidových zábav (povídání), tradice – výroba masek (čarodějnice), lidové pranostiky, přísloví, koledy (učení nazpaměť), pověry o nadpřirozených bytostech (četba, ilustrace), čarodějnice</p>	<p>Otevírání studánek</p> <p>Lidové tradice - vánoční besídka</p> <p>Karneval, březen - Měsíc knihy (výroba knížek – obal, příběh)</p> <p>Výroba čarodějnic – zábavné odpoledne</p> <p>Návštěva výstavy</p>

Poznámky:

Dodržování denního režimu – celoročně

Vycházky, hry venku – září, říjen, duben, květen, červen; hry v tělocvičně – listopad, prosinec, leden, únor, březen

Orientace v čase – září, říjen, listopad, prosinec

Pozorování ročních období - celoročně

4. Rozmanitosti přírody

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Četba, využití dětské literatury s přírodní tematikou</p> <p>Vycházky do lesa, pozorování změn podle ročních období.</p> <p>Péče o pokojové rostliny.</p> <p>Ekologická výchova – třídění odpadu. (pet lahve, papír a ostatní), šetření vodou</p> <p>Poslech pohádek s přírodní tematikou</p>	<p><u>Prohlubování znalostí o přírodě</u> - hry v přírodě (dramatické prožitkové hry – domečky pro skřítky, živly, turistické značky, orientační hry) - práce s encyklopedií, pozorování změn v přírodě a jejích proměn v různých obdobích (nebezpečí bouřka, mlha, náledí)</p> <p><u>Poznávání živočichů a rostlin.</u> Besedy – Proč někteří živočichové vymírají, Proč jsme v lese na návštěvě</p> <p><u>Estetická výchova</u> (hlína, modurit, odpadový materiál, kreslení v přírodě, výzdoba třídy přírodninami – listy, výrobky z plodů, malované kamínky, domácí mazlíčci, lesní zvěř)</p>	<p>CHKO Broumovsko</p> <p>Sběr papíru a třídění odpadu – plasty, baterie.</p>

Poznámky:

Četba – celoročně

Vycházky do lesa – září, říjen, květen, červen

Péče o pokojové rostliny – celoročně

Ekologická výchova – celoročně

Pohádky s přírodní tematikou - březen

5. Člověk a jeho zdraví

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Základní hygienické návyky – sebeobsluha, pořádek, stolování, šetření majetku, odstraňování hluku, větrání)</p> <p>Odpočinek, relaxace, harmonizace nervové soustavy</p> <p>Tělovýchovné chvílky, pohybové hry, využití sportovního náradí</p> <p>Základy společenského chování – zdraví, požádání, poděkování, oslovení</p> <p>Bezpečnost na silnicích – dobře viditelné oblečení</p>	<p><u>Zdravá výživa</u> – její výhoda, potravinová pyramida</p> <p><u>První pomoc</u> – prevence úrazů, důležitá telefonní čísla, ošetření drobných poranění. Blízkost lesa – klíšřata, požáry. Besedy o zdravém <u>životním stylu</u> – sociálně patologické jevy (kouření, alkohol, drogy), zdravá rodina – civilizační choroby. Oblékání podle ročních období – otužování</p> <p><u>Sebevzdělání a komunikace</u> – Využití časopisů, doplňovačky, křížovky, didaktické hry, rozvíjení slovní zásoby, příprava na vyučování, vyprávění, pamětné učení básniček, jazykolamy, smyslové hry</p> <p><u>Esteticko výchovná činnost</u> – rozvoj jemné motoriky, papírové manekýny, textilní koláže, bezpečnost při práci a čistota práce</p>	<p>Celodenní výlet do přírody – atletická soutěž, návštěva knihovny</p> <p>Soutěž se zdravotní tematikou</p> <p>Vycházka za léčivkami do blízkého okolí</p>

Poznámky:

Základní hygienické návyky – celoročně

Relaxace – pravidelně během odpočinkové činnosti – celoročně

Tělovýchovné chvílky – listopad, prosinec, leden, únor, březen

Základy společenského chování – září, červen

Bezpečnost na silnicích – říjen, listopad, prosinec, leden, únor

Ekonomické, materiální a personální podmínky

Ekonomické:

- Poplatek za ŠD činí 100 Kč měsíčně, v případě sourozenců platí druhé dítě 50 Kč. Platba je vybírána hotovostně vychovatelkou ŠD. Tyto finanční prostředky budou použity na nákup materiálu (papíry, barvy lepidla a jiné pomůcky), hraček a na zkvalitnění interiéru ŠD.

Materiální:

- Prostory ŠD tvoří samostatná místnost s vlastním vchodem
- Vybavení je přiměřené a je přizpůsobeno pro potřeby mimoškolních aktivit
- Nábytek je částečně opotřebovaný
- Dětem je zajištěn pitný režim
- Prostory ŠD jsou bezpečné
- ŠD využívá školní hřiště a zahradu

Personální:

- V ŠD pracuje vychovatelka, která splňuje ÚSO pedagogického směru obor vychovatelství
- Vychovatelka se každoročně podílí na přípravě školních akcí (vánoční besídka, karneval, soutěže, výlety...)
- Vychovatelka se zúčastňuje akreditovaných kurzů, programů dalšího vzdělávání pedagogů a využívá samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti pro ŠD
- V případě onemocnění učitele je vychovatelka schopna jej zastoupit ve vyučování

Pravidla přijímání do ŠD a způsob ukončování docházky

Tato pravidla jsou stanovena ve Vnitřním řádu školní družiny (viz příloha)

Hygiena a bezpečnost v ŠD

- Školní družina má maximálně 28 dětí.
- Družina využívá k odpočinkové činnosti koberce, pohovky, molitanová lehátka, k pracovním činnostem, stolním hrám apod. stoly, které nemají tradiční uspořádání.
- Družina je vybavena umývadlem, osvětlením, koberce jsou pravidelně vysávány a PVC myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány okny.
- Pitný režim je zajištěn, sociální zařízení je pro ŠD společné se školou.
- **Provoz a režim družiny je stanoven Vnitřním řádem školní družiny (viz příloha).**
- Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.
- Lékárnička pro první pomoc je umístěna v ŠD. Telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v zápisních lístcích a přehledu VVP. Vychovatelka byla proškolená v základech 1. pomoci a je seznámena se zdravotním stavem některých dětí (epilepsie, diety, alergie...)

Základní škola a Mateřská škola Stárvov

- Vychovatelka spolupracuje s rodiči a tř. učitelkou a bezprostředně reaguje na výchovné a jiné problémy.

Dokumentace

Školní družina vede následující dokumentaci:

- Zápisní lístek pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce
- Přehled výchovně vzdělávací práce

Zájmové útvary

Hlavním posláním zájmových útvarů je rozvoj talentu, zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků a dohled nad nimi. Největší zájem mají žáci o zájmové útvary sportovní a ICT, nabídku vyvažujeme uměním a cizími jazyky. Činnost je určena pro žáky 1. - 9. ročníku. Nabídka zájmových útvarů je aktualizována vždy na začátku školního roku podle zájmu.

Obsahem zájmového vzdělávání je naplnění volného času přihlášených účastníků zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Při tvorbě obsahu vzdělávání vycházíme z možností a podmínek naší školy, věkových zvláštností účastníků, jejich zájmového zaměření, personálních podmínek.

Cíle:

Uvedené cíle vycházejí ze zaměření školního vzdělávacího programu „Učíme se zdravě žít, komunikovat a znát“

- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- rozvíjet u žáků tělesnou zdatnost při pohybových aktivitách
- vést žáky k dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Členem zájmového útvaru se stává žák na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky, členství je vždy na jeden školní rok. Na činnost zájmového útvaru se vztahuje platný školní řád. Přechasně ukončit docházku do zájmového útvaru lze pouze na základě

Základní škola a Mateřská škola Stárkov

písemného sdělení zákonného zástupce. Roční poplatek za členství v kroužku je 200 Kč a je splatný buď najednou nebo ve dvou splátkách do konce října, popř. února.

Dokumentace:

- elektronická třídní kniha

Zájmové útvary, které škola nejčastěji nabízí:

Florbalový kroužek, basketbal, střelecký kroužek, angličtina pro nejmenší, hra na flétnu, výtvarný kroužek, věda je zábava, rybářský kroužek (ve spolupráci s místní organizací ČRS), myslivecký kroužek (ve spolupráci s mysliveckým spolkem)

Příloha – Vnitřní řád školní družiny